

تاریخ امتحان: ۸۸/۰۳/۲۵	زمان: ۱۰ صبح
موضوع: نحو ۴ ب	کد درس:
مثن درسی: مثنی الادیب	
نتیجه	به عدد
به حروف	
رسیدگی	به عدد
به حروف	

باسمه تعالی
امتحانات نهایی
خرداد ۱۳۸۸

قال علی (علیه السلام) **المدینة العلمیة یرت بحکم** -
 دانش با راسخی دست نمی آید.

نام:	پایه:
نام خانوادگی:	نام پدر:
شماره شناسنامه:	
نام مدرسه:	
نام شهرستان: مشهد	

(بارم ۰/۵۰ نمره)

سؤالات چهار گزینه ای

- ۱- کدام وجه در مورد «ماذا» بیان نشده است؟
 الف) ما موصوله، ذا اشاره □ ب) ما استفهامیه، ذا اشاره □ ج) ما استفهامیه، ذا موصوله □ د) ما استفهامیه، ذا زائده
- ۲- گزینه صحیح در مورد «ها» در آیه مبارکه «هاؤم اقروا کتابیه» کدام است؟
 الف) فعل غیر متصرف است به معنای خذ □ ب) اسم فعل به معنای تعالوا □
 ج) اسم فعل به معنای ادرک □ د) اسم فعل به معنای خذ □
- ۳- نوع نونی که دو کلمه «وَلْيَكُونَا» و «لَيْسَجُنَّ» به آن ختم شده است را مشخص کنید.
 الف) تقیله - انات □ ب) وقایه - انات □ ج) خفیفه - تقیله □ د) ترنم - خفیفه □
- ۴- کدام گزینه از وجوه تفاوت هل با همزه محسوب نمی شود؟
 الف) اختصاص به ایجاب □ ب) عدم دلالت بر شرط □ ج) به معنای قد آمدن □ د) دخول بر شرط □
- ۵- نصب «می» در مثال «قاموا لاستما زید» به چیست؟
 الف) بنابر حالیت □ ب) بنابر اسم لامشبه به لیس □ ج) بنابر خیر لاتفی جنس □ د) مفعول قاموا □
- ۶- کدام گزینه از اقسام واو یا بعد منصوب، می باشد؟
 الف) واو مفعول معه □ ب) واو رب □ ج) واو حالیه □ د) واو قسم □
- ۷- وجه تمایز واو از سایر حروف عطف در این حدیث چیست؟ «لولا أن الذنب خیر من العجب ما خلا الله بین عبده المؤمن و بین ذنب ابدأ»
 الف) عطف سببی بر اجنبی □ ب) عطف شئی بر مرادف خود □ ج) عطفی که بی نیاز نیستیم از آن عطف □ د) عطف عام بر خاص □
- ۸- کدام مورد از شرایط «لا» بی عاطفه نیست؟
 الف) أن یتقدما اثبات □ ب) أن لا تكون جوابا متناقضا لتعم □ ج) أن لاتقرن بعاطف □ د) أن یتعاند متعاطفاها □

(بارم ۲ نمره)

سوالات عبارتی

- ۱- عبارت را توضیح دهید و جای خالی را پر کنید.
 «هو اللاحق للاسم المعرب المتصرف اعلیاً بقائه علی اصله و أنه لم یشبه الحرف فینی و لا الفعل فیمتنع الصرف و یسمی»
- ۲- عبارت را توضیح داده و بیان کنید مربوط به چه بحثی است. «للكافة عن عمل الجر، و تتصل بأحرف و ظروف. فالأحرف احدھا «رب» و اکثر ما تدخل حینئذ علی الماضي لان التکثیر و التقلیل انما یكونان فیما عرف حدّه و المستقبل مجهول.»
- ۳- عبارت را حرکت گذاری نموده، توضیح دهید: «مذ و منذ: الصحیح انهما حرفا جر بمعنی (من) إن كان الزمان ماضياً و بمعنی (فی) إن كان حاضراً و بمعنی (من و الی) جمیعاً إن كان معدوداً نحو: ما رأیته مذ یوم الخمیس أو مذ یومنا أو مذ ثلاثة ایام.»
- ۴- (تقول: «من یکرمنی اکرمه» فتحتمل «من» الاوجه الاربعه.) عبارت را طبق چهار صورت توضیح دهید.

(بارم ۳ نمره)

سوالات تشریحی (فقط به چهار سؤال پاسخ دهید)

- ۱- نوع «من» در حدیث «انت أخی و وصیتی و خلیفتی من بعدی» را بررسی و قول حق را بیان کنید.
- ۲- حرف جرّاب متناسب با مثالهای زیر را در تصدیق و تکذیب بیان کنید.
 الف) ما قام زید □ ب) ألم یقم زید □ ج) قام زید □ د) أقام زید □
- ۳- «لا» بعد از واو با چه شرایطی زائده قرار می گیرد؟ در ضمن مثال توضیح دهید.
- ۴- به اعتبار لفظ و معنی «کل» چه ضمیری بسوی آن برگشت می کند؟ توضیح دهید.
- ۵- ترجمه آیات زیر را با ملاحظه نوع «ما» بنویسید.
 الف) وَضَافَتْ عَلَیْكُمْ الْأَرْضُ بِمَا رَحَبَتْ □ ب) فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ □
 ج) وَمَا نَفَعُوا مِنْ خَیْرِ یَعْلَمُهُ اللَّهُ □ د) مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتَ بِنَدَیْ □

«موفق و مؤید باشید»

تاریخ امتحان: ۸۹/۵/۳۰	زمان: ۷۵ دقیقه
موضوع: نحو ۳ ب	
متن درسی: معنی الادیب از حرف راء تا آخر باب اول	
نتیجه	به عدد
رسیدگی	به عدد
محدد	به عدد

باسمه تعالی
امتحانات تابستان
تجدیدی
مدارس سطح یک
مرداد ۸۹

نام:	پایه:
نام خانوادگی:	نام پدر:
شماره شناسنامه:	
نام مدرسه:	
نام شهرستان:	

سوالات چهار گزینه‌ای

(بارم ۰/۵ نمره)

- ۱- کدامیک از جملات صلاحیت شرط قرار گرفتن را دارند؟
 الف) هو علی کل شی قدیر ب) ساء قریناً ج) اِتَّبَعُونِي د) تجدونه عند الله
- ۲- در مثال «تَبَّأ لَزِيدٌ وَوَيْحَا لَهُ» لام به ترتیب به چه معناست؟
 الف) یَبِّينُ المَفْعُولِ مِنَ الفَاعِلِ ب) یَبِّينُ فاعلیة غیر ملتبسه بمفعولیة
 ج) یَبِّينُ مفعولیة غیر ملتبسه بفاعلیة د) یَبِّينُ الفاعلیة وَ یَبِّينُ المفعولیة
- ۳- در کدام یک از گزینه‌های زیر «مِن» زائده نمی‌باشد؟
 الف) هل من ناصر ینصرنی ب) ماتری فی خلق الرحمن من تفاوت
 ج) ما من احد اودع قلباً سروراً د) ما یؤذ الذین کفروا من اهل الكتاب
- ۴- تنوین بکار رفته در کلمه «قاض» چه نوع تنوینی است؟
 الف) عوض ب) تنگی ج) تمکن د) مقابله
- ۵- هاء تنبیه در کدام مورد استعمال نمی‌شود؟
 الف) اشارة غیر المختصه بالبعید ب) ضمیر الرفع المخیر عنه باسم اشاره
 ج) ضمیر الرفع الخیر به باسم اشاره د) نعت «ان» فی النداء
- ۶- و و اوان یرتفع ما بعدهما
 الف) واو الاستئناف و واو الداخلة علی المضارع ب) واو الحال و واو الاستئناف
 ج) واو الحال و واو القسم د) واو ربّ و واو الاستئناف
- ۷- گزینه صحیح راجع به انیات و نفی عبارت «أَلَمْ یَقْمْ زید» چیست؟
 الف) اذا انبتّ القیام «نعم» ب) و ان نفیته قلت «نعم» ج) اذا انبت القیام «لا» د) و ان نفیته قلت «بلی»
- ۸- نوع «ما» در آیه «وَأَمَّا یَنْزَغُنَاکَ مِنَ الشَّیْطَانِ نَزْغٌ» چیست؟
 الف) کافه ب) زائده معوضه ج) کافه معوضه د) غیر کافه غیر معوضه

سوالات عبارتی

- ۱- عبارت را در قالب مثال توضیح دهید «و اختلف فی «من» الداخلة علی «قبل و بعد» فقال الجمهور لابنداء الغایة و ردّ بانها لا تدخل عندهم علی الزمان و اجیب بانهما غیر متصالحین فی الظرفیه و انماهما فی الاصل صفتان للزمان»
- ۲- با توجه به عبارت «(یا) حرف موضوع لنداء البعید حقیقة او حکما و قد ینادی بها القریب توکیداً» الف) منظور از حقیقی و حکمی در عبارت چیست؟ ب) برای هر یک مثال بزنید.
- ۳- عبارت را توضیح دهید و برای هر قسمت مثالی بزنید.
 «و یتخلص ان الانکار علی ثلاثة اوجه: انکار علی من ادعی وقوع الشیء و انکار علی من اوقع الشیء و انکار لوقوع الشیء»
- ۴- عبارت را در ضمن مثالی توضیح دهید. «الواو الداخلة علی الجملة الموصوف بها لتأکید لصوقها بموصوفها و افادتها ان اتصافه بها امر ثابت»

(بارم ۲ نمره)

سوالات تشریحی (فقط به چهار سؤال پاسخ دهید)

- ۱- در صورتی که نفی در حَیْز «کل» قرار بگیرد یا «کل» در حَیْز نفی قرار بگیرد «کل» چگونه معنا می‌شود؟
- ۲- چهار مورد از فرقه‌های هل و همزه را بنویسید.
- ۳- نوع «لام» در عبارات زیر را مشخص کنید.
 الف) ما کان الله سبحانه لیفتح علی احد باب الشکر ب) لئن اُخْرِجُوا لا یخرجون معهم
 ج) «مذ» در عبارت زیر به چه معناست؟ متناسب با آن معنا عبارت را ترجمه کنید.
 الف) ما رأیته مذ یوم الخمیس ب) ما رأیته مذ لثلاثه ايام
 د) «مذ» در عبارت زیر به چه معناست؟ متناسب با آن معنا عبارت را ترجمه کنید.
- ۵- چهار وجه ترکیبی «من یکرمنی اکرمه» را بنویسید.

موفق باشید

تاریخ امتحان: ۸۹/۵/۲۰	زمان: ۷۵ دقیقه
موضوع: نحو ۳ ب	
متن درسی: معنی الادیب از ابتدای حرف راه تا آخر باب اول	
نتیجه	به عدد
رسیدگی مجدد	به عدد
	به حروف

باسمه تعالی
امتحانات تابستان
ارتقائی - تابستانی
مدارس سطح یک
مرداد ۸۹

نام:	پایه:
نام خانوادگی:	نام پدر:
شماره شناسنامه:	
نام مدرسه:	
نام شهرستان:	

(بارم ۰/۵ نمره)

سوالات چهار گزینه‌ای

- ۱- کدام مورد جزء معانی «سواء» نیست؟
 الف) وسط ب) تام ج) مکان د) قصد
- ۲- کدامیک از جملات ، صلاحیت شرط قرار گرفتن را دارند؟
 الف) هو علی کل شی قدیر ب) ساء قریناً ج) ائبونی د) تجدونه عند الله
- ۳- گزینه نادرست راجع به استعمال «کل» را مشخص کنید.
 الف) کلهم قائم ب) کلهم قائمون ج) کل حسنة لا یراد به وجه الله د) کل انسان الزمناه
- ۴- در آیه شریفه «جعل لکم من انفسکم ازواجاً» لام به چه معنایی است؟
 الف) تملیک ب) شبه تملیک ج) اختصاص د) استحقاق
- ۵- هی المعترضة بین المتضایفین.
 الف) اللام المسماة لام التقویه ب) لام المستغاث عند المبرد ج) اللام المسماة بالمقحمة د) لام التعدیه
- ۶- در کدامیک از گزینه‌های زیر «لا» عاطفه هست؟
 الف) جاءنی زید لا یرل عمرو ب) ما جاءنی زید و لا عمرو ج) جاءنی رجل لا زید د) اضرب زیدا لا عمرو
- ۷- طبق نظر مصنف دلالت «لو» بر معنای امتناع چگونه است؟
 الف) انها لاتفیده بوجه ب) انها تفید امتناع الشرط خاصه ج) انها تفید امتناع الشرط و امتناع الجواب جميعاً د) انها تفید امتناع الجواب خاصة
- ۸- تنوین بکار رفته در کلمه «قاض» چه نوع تنوینی است؟
 الف) عوض ب) تکثیر ج) تمکن د) مقابله

(بارم ۲ نمره)

سوالات عبارتی

- ۱- ضمن آوردن مثال برای هر قسم عبارت را توضیح دهید.
 «قال الیانیون اذا وقتت «کل» فی حیز النفی کان النفی موجها الی الشمول خاصة و ان وقع النفی فی حیزها اقتضى السلب عن کل فرد»
- ۲- ضمن تکمیل عبارت آنرا توضیح دهید. «(ماء) تامة و هی نوعان: عامة ای مقدرة بقولک: الشیء وهی التي لم يتقدمها اسم تكون هی و عاملها صفة له فی المعنی نحو..... و خاصة و هی التي تقدمها ذلك و تقدّر من لفظ ذلك الاسم نحو.....»
- ۳- عبارت زیر مربوط به چه بحثی است؟ مناسب با دو قول مذکور آیه را ترجمه کنید.
 «و قد خرج علیه ابوالقیام» «ما فرطنا فی الكتاب من شیء» فقال (من) زائدة و شیء فی موضع المصدر ای تفریطاً و لا یكون مفعولاً به و علی هذا فلا حجة فی الآیه لمن ظن ان الكتاب یحتوی علی ذکر کل شیء صریحاً»
- ۴- این چهار مطلب را در مورد «واو» توضیح دهید.
 الف) معناها مطلق الجمع ب) و عطف المفرد السببی علی الاجنبی ج) عطف الصفات المفرقة مع اجتماع مفعولها د) عطف مالا یستغنی عنه

(بارم ۲ نمره)

سوالات تشریحی (فقط به چهار سؤال پاسخ دهید)

- ۱- چهار وجه ترکیبی «مَنْ یُکْرِمُنِی اَکْرِمَهُ» را بنویسید.
- ۲- دو استعمال «غیر» در صورتی که اضافه شود را بنویسید و برای هر کدام مثال بزنید.
- ۳- در عبارت «قد قامت الصلوة» نظر مثبتین معنای توقع برای کلمه «قد» و نظر ابن هشام را تبیین کنید.
- ۴- نوع «لام» در عبارات زیر را مشخص کنید.
 الف) ما کان الله سبحانه لیتفتح علی احد باب الشکر ب) لئن اخرجوا لا یخرجون معهم ج) اقم الصلوة لدلوك الشمس د) لانتم اشد رهبة
- ۵- چهار مورد از فرقه‌های هل با همزه را بنویسید.